

Štev. 27.

V Mariboru 2. julija 1891.

Tečaj XXV.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četr leta 80 kr. — Naročina se pošilja upravnemu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natpisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem julijem začne se II. polletje in prosimo torej p. n. naročnike, katerim s tem dnevom poteče naročba na „Slov. Gospodarja“, naj se podvizajo nadalečno naročnino doposlati, da se jim ne pretrga ali pa ustavi dopošiljanje lista.

„Slov. Gospodar“ stane do konca leta 1 fl. 60 kr. in do konca septembra pa 80 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštnih nakaznicah, ker so take pošiljative najbolj ročne.

Upravništvo.

Kršč. ljudstva pa kršč. ljubezen.

(Konec.)

Trdno se držimo, pravijo na dalje mil. knezoškof, Boga in cerkve in neomahljivo se držimo cesarja in države! Da se trdnò držimo cesarja, to je potreba našega hvaležnega srca, in je poleg cerkvene zapovedi, ki zapoveduje: „Boga se boj in kralja spoštuj“, zahteva našega razuma. Mi dobro vemo, da je presvetla najvišja vladarska hiša jedina vez, katera trdno spaja dele habsburške države, ki so tako različne po jeziku, zgodovini in šegah, ona jim daje varstvo in jamstvo za svobodni razvoj vseh svojih posebnosti. (Odobravanje.) Pač v nobeni drugi državi po širnem svetu ne po menja krona v toliki meri državne edinstvenosti, ne varuje omike ter ne brani notranjega miru, kakor v našem slavnem cesarstvu. (Šumno odobravanje).

Presvetla vladarska rodbina in nje slavneničani glavar je ognjišče, katero s privlačevalno silo različne dele združuje v trdno in dobro vrejeno celoto; ob enem je temelj in krona državnega poslopja v srci Evrope, v katerem živijo raznojezikia ljudstva. Za to ozivlja nas vedno čustvo spoštljive udanosti in požrtvovalne ljubezni do očetovskega vladarja, čustvo globoke hvaležnosti velikodušnemu dobrotniku na najlepšem posvetnem vladarskem prestolu.

(Dobro!) Zvesto ljubimo kraljestvo božje na zemlji in njenega vladarja, in iz vsega srca tudi ljubimo svojega cesarja in našo Avstrijo.

Iskreno želimo, da bi zavladala mir in sloga med narodi in rodovi avstrijskimi, da vsikdar ostane država mogočna. Kdor seje neslogo in razpor med avstrijske narode, slabidrago nam domovino, (odobravanje), saj nam je rekel največji učitelj: „Kraljestvo, ki je v sebi nejedino, razpade“. In razpad svetovnega reda slika z besedami: „Narod se bode dvignil zoper narod, kraljestvo zoper kraljestvo. In ker prevladuje krivica, ohlajevala se bode pri mnogih ljubezen“.

Mi Avstriji, naj že govorimo katerikoli jezik, smo ena družina, en narod, narod avstrijski, in kot Avstriji smo narodni in moramo biti. (Ploskanje, burno odobravanje.) Ali v tej zvezi privoščimo vsakemu narodu, kar ima po pravici, in radi vidimo, da se dá vsakemu narodu, kar ima pravico terjati. Če bode poleg največje in prve zapovedi: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vseh svojih moči“, ravno tako tudi tej jednaka: „Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe“, povsod dobila veljavlo, če „ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe“, postane narodni program, tedaj se bode sedanji zoperni in ničev boj med narodnostmi premenil v blagodejno tekmovanje in pôspeševanje omike in napredka naše ljubljene Avstrije.

Zares prav božja previdnost je narekovala vladarju, našemu ljubljenemu očetu, prepomenljivo geslo: „Viribus unitis“. Vi, moji mnogobrojni narodi, ne skušajte svojih moči drug proti drugemu, temveč drug z drugim za blagor, srečo in moč prelepé domovine! (Burno odobravanje.) Resnica, preljubi v Gospodu! „Coniunctis viribus“ za Boga in cerkev, cesarja in domovino! „Viribus unitis“ tudi v teh dnevnih skupnega posvetovanja, naj se srečno reši veliko delo, katerega vam nudijo mnoge previdno in temeljito izdelane resolucije: resolucije, s katerimi se popolnoma strinja dné 15. maja, ob-

čudovanja vredna enciklika „Rerum Novarum“ našega slavnega vladajočega papeža Leona XIII., ki se peča s socijalnim vprašanjem.

„Živelo dejanje“^{*)}) Tako je bilo zapisano, kakor sem čital na rojstni hiši device Orleanske, znane blažene borilke za Boga. Živelo dejanje! Kar mislimo v duhu in čutimo v srcu, to spoznavajmo z jezikom in s tem naj se druži dejanje. (Dobro!) Potrebno je dandanes, da se okrepi pravi katoliški duh in pristno krščansko življenje.

Živelo dejanje! Krščansko prepričanje in mišljenje naj se vresničuje in naj deluje povsod, vplivaj povsod v javnem in zasebnem življenji po mestih in državah pokaže naj se v besedi in v delih, v vsem dejanji iu nehanji.

Živelo dejanje! Jaz sem rekel, Bog pa blagoslovi!

Gospodarske stvari.

Škropljenje trsja.

Nekaj besedi smo tovnej izpregovorili za škropljenje z azurinom in to smo storili z ozirom na skušnje, ki so jih storili na vinorejski šoli v Mariboru. Na to pa nam piše g. Jože Slekovec, nadučitelj v Jarenini, to le: Reče se, da je eno škropljenje z azurinom tolike vrednosti, kakor dvakratno škropljenje z galico. Podpisani hoče iz lastne skušnje o tem nekaj razjasniti. Predlanskim, tedaj leta 1889, sem naročil 6 kilogramov aznrina na Dunaji, kar je bilo okolo 16 gld., ter sem z njim škropil po vinogradu; a le z malim uspehom. Listje se je kljubu temu, da je bilo poškropljeno, sušilo, ker ga je peronospora še sploh napadla. Se ve, da sem škropil samo enkrat in to v začetku rožnika. Leta 1890 sem škropil z modro galico, a uspeh je bil boljši. Ker je lansko leto suša razvijanje peronospore zadrževala, zato sem pol vinograda le samo enkrat poškropil. Še le meseca kimovca, ko se je jela megla po jutrih kaditi, je nastopila prerospora ter uničila vse neškropljeno listje v 14. dneh. Poškropljeno, tudi samo enkrat, je precej zdravo ostalo; dvakrat poškropljeno listje pa je bilo tako zdravo, da se je moglo o trgovci grozdje med njim iskat, da ni zaostalo. Tedaj modra galica tudi 1% z apnom gotovo pomaga, akoravno so tu pa tam sitne obobe s škropilnico. K temu še se lahko vidi, kako daleč se je škropilo z galico, kar se pri azurinu le težko opazi in delavec moti.

Jaz priporočam škropljenje z modro galico. Gotovo pa je dvakratno škropljenje z galico večje vrednosti, kakor enokratno škropljenje z azurinom. Kako mi je mogoče z aza-

rinom prvikrat vse tisto listje poškropiti, kogega še takrat ni! In ravno najbolj nežno listje uniči peronospora najprej.

V tem mi nikakor ne oporekamo g. nadučitelju, marveč še hvaležni smo mu za prijazne vrste. Vendar pa dostavimo, da brž azurin, ki ga je g. nadučitelj dobil za tako dragi denar, ni bil pristen in je torej škropljenje z njim bilo prazno delo. Sedaj pa azurin ne hodi več tako drag, mogoče pa je vendar-le še tudi goljufija pri njem, zato smo rekli, da se mora gledati na to, da se dobi pravo, pristno blago.

Kako je z novimi ameriškimi vinogradi na Bizejlskem?

„Dol. Novicam“ se piše o novih vinogradih tako-le: Znano je, da je trtna uš slovečne bizejlske vinograde popolnoma uničila. Država je napravila tam ameriške trtnice, ameriške poskušalne vinograde, katere nadzoruje kaj razumni in jako marljivi gospod Janez Malus. Ravno ta gospod se je hotel prepričati, je-li ameriška trta riparija res taka, da je trtna uš ne more ugonobiti? Zasul je v ta namen že pred leti k nekaterim riparija-trtam za dobra dva klobuka čez in čez ušivih korenin domaćih trt, in kaj je našel? Da so imele čez več mescev riparije na svojih koreninah ali le izginljivo malo, ali pa kar nič uši. Danes stojé še ravno iste riparije čvrste, krepke, ker jim uši ne morejo do živega. Ravno ta gospod je pa skusil tudi razne priporočane načine cepljenja ali požlahtnjenja ameriških trt s cepiči domaćih. Pri tem se je prepričal, da je najboljše cepljenje v zelenem, ali poletno cepljenje, izvršeno po načinu prostega poročevanja, ali kakor se tudi zove, kopulacije. To požlahtnjenje mu gre čudovito hitro izpod rok, in prime se mu kar vse. Letos n. pr. je požlahtnil maja meseca s pomagači, katere je sam naučil in izvezbal, v lastnem vinogradu 3600 trt, od katerih se le 26 cepičev ni prijelo. Skušal je pa tudi cepljene ameriške trte pogrobati, ter je napravil iz jedne same, zeleno cepljene, po tri do štiri evropske grme, in tudi to se mu je sponeslo prav dobro, čisto povoljno. Skusil je tudi zeleno cepljene ameriške trte izkopati ter jih na stalno mesto v novi vinograd presaditi ter koj tudi pogrobati, kar se mn je isto tako povoljno sponeslo. Danes ima mož že tri čisto nove lastne ameriške vinograde, imajo jih pa že tudi drugi sosedje.

Sploh napredujejo v Bizejlski okolici vinogradarji z zasaditvijo novih vinogradov tako, — nekateri pridelali bodo že letos do 60 veder vina — da bodo v prav malih letih ravno toliko vina pridelovali, kakor so ga prej, ko filoksere še niso poznali. Veselje je slišati, da do 112 oseb, ki znajo cepliti, vsaki dan po okolici trte cepljuje; plačilo dobé od gospodarjev

^{*)} Tako v francoskem jeziku, po našem bolje: „Na delo!“ ali „Delo le veljá!“

dotičnih viuogradov, po jeden do dva krajcarja od požlahtnjene trte, katera se je dobro spomesla. Gospod Malus poučuje v gotovih dnih ljudi v cepljenji, med temi tudi dekleta, in vsako leto imajo taki učenci gotov dan cepljenje za premije. Tisti, kateremu se med 100 požlahtnitvami največ prime, dobi 5 fl. itd. Letos bode tako cepljenje za premije prve dni julija, prav pod Bizejsko cerkvijo na šolskem vrtu.

Nekaj o krompirji.

Sedaj že gre krompir h koncu in skoraj prav, kajti že ni nič posebno zdrav, izlasti ako je pognal kali. Kdor pa si hoče ga obdržati, da mu ne požene, ta stori to lehko tako-le: Postavi se kotel vrele vode in va njo se dene v kaki vrečici krompir ter drži kacih 5 sekund v vodi. Na to se potegne iz nje, razsiplje potleh, da se ocedi. Ako se je to zgodilo, razpoloži se krompir na kakem suhem zračnem kraji, dokler ga gospodinja ne potrebuje. Za na mizo je izvrsten, ali se zna, da ni več za saditvo.

Sejmovi. Dne 4. julija v Mariboru, v Podplatu, in na Vidmu. Dne 7. julija v Vojniku in na Kapli.

Dopisi.

Iz Pilštanja. (Veselica za „pečino“.) Naši domoljubi so priredili na binkoštni ponedeljek veliko veselico na gradu „Hartenstein“. Že v petek popoldne je stala visoka smreka, na kateri je vihrala slovenska zastava in je naznajala, da se bode tukaj nekaj posebnega vršilo. Bilo je precej vrlih Pilštanjanov in tudi nekaj drugih gostov iz obližja. Zabava je bila res prav izvrstna; kajti odmevale so slovenske pesmi krog in krog. A tudi naše domače godbe ne smemo pozabiti, katera nam je s svojim izvrstnim igranjem zabavo povisala. Zato lahko rečem, da še imamo na Pilštanji zadosti slovenskih domoljubov, ki se potegujejo za narod slovenski. Ta veselica je bila trn v očesu nekaterim bližnjim nemškutarjem in nemčurjem. Pač zelo slabo za ta mali okraj, da se še dobi tukaj nemčurjev. Mi pa bodimo vrlji in stanovitni Slovenci, kajti po stanovitaosti pridemo do zmage.

Rodoljub.

Iz Mestinj. (Pojasnilo.) Dopis v št. 24. od naše vasi je krčmarja vžalil, tem bolj, ker je on naroden in iskren Slovenec, in zastopnik banke „Slavije“, ud družbe sv. Mohorja in družbe sv. Cirila in Metoda. On se tudi upa očitno spoznati, da je Slovenec, kajti se je že zgodilo, da se pri politični uradniji ni hotel na nemško pismo podpisati. Da se je pa zadnji dan maja nemškega jezika poslužil, tega gotovo ni bil nemčurski duh kriv, temveč je to storil iz šale ali pa iz drugega vzroka. Naj bi mu

tedaj bralci „Slov. gospodarja“ tega za zlo ne vzeli. Lemberžani naj bodo pa ponosni, da tako vrlega narodnjaka v svojo sredo dobijo, kajti slavnost kakega kraja je odvisna od tega, če ima izvrstne može. Tomaž Smeh.

Iz Remšnika. (Nevihta.) Dne 25. junija popoldne, okoli treh bilo je hudo grmenje in treskanje, kakor pri nas že dolgo ne. Pri Petru Greglu p. d. Aubrehtu, ste dve samici pleli na robu njive blizu hrama, ko se je že vihar z grmenjem in treskanjem bližal in še ni veliko deževalo, le nekatere kapljice so padale. Ena onih pleyic se zravna in reče: pojdice le domov, burja se bliža! in v tem trenotku vdari s strašnim hrupom vajo tako, da je padla Katra Jauk in njena tovaršica črez rob na stezo in tudi neki popotnik, ki je hotel k Aubrechtu iti pod streho, se je zgrudil od sape zaret. Neža in popotnik sta kmalo vstala, da-si prestrašena, a Katro so nesli mrtvo v hišo. Za oživljenje bilo je vse prizadevanje zastonj. Ni se zavedela več. Katra Jauk, rojena dne 20. novembra 1829, bila je od svoje mladosti do nepričakovane smrti poštena, zvesta, pridna in pobožna samica in kot dekla pri vseh nepozabljiva, kjer je bila v službi. Polnih 9 let je bila v farovži zvesta dekla, drugim za izgled. Dne 27. junija t. l. so se zbrala ovenčana dekleta, ter so jo po ganljivi pesmi, katero so ji v slovo zapeli g. Bezjak in pevke, vzdignila in nesla na mirodvor, kjer zdaj spava spanje pravičnih do sodnjega dne. Posloviti se ni mogla od svojih rožnivenskih sester, vendar nad zvezdami je upanje veselega svidenja. Ta slučaj nam zopet kliče nasproti: Bodite pripravljeni, ker ne veste ne dneva ne ure, kedar vas bo Gospod poklical na račun!

Od sv. Jurija na Ščavnici. (Nesreče.) Ne davno je gorelo ob $\frac{1}{2}$ zjutraj na Žejniku, zgoreli sto dve koči in preša; vžgala sta dva neporedna fanta, 11. in 10 let stara iz hudobije, občina ju zdaj spravlja v posilno delalnico; prav tako! — Tjeden potem je gorelo na Stari gori pri sv. Duhu zopet zjutraj, sumi se, da je tudi tukaj ogenj povzročil eden onih ničvrednežev. — Pretekli četrtek pa je strela vdarila na dveh krajih. V Okoslavcih je pri priči ubila 5 letno deklico, stojecu pred hramom na vratih, v Slaptincih pa je vžgala hišo. Treska in hudega vremena reši nas, o Gospod!

Iz Ribnice na Pohorji. (Redko veselje.) Kakor se ne moremo lahko ločiti od drazega prijatelja, da ne bi mu za slovo napravili kakšno slavnost, tako se tudi mi nismo mogli ločiti od priljubljenega meseca majnika drugače, kakor s prav pomenljivo slovesnostjo. Dne 31. majnika obhajala sta namreč zakonska Matija in Treza Urh svojo zlato poroko. Rojena, oba 1. 1816, ste pred 52 leti stopila v zakon, katerega sad je bilo šestero otrok. Čeravno

sta bila uboga najemnika, vendar sta pošteno in zadovoljno živila, vsaj ženica je rekla — kar malokatera žal more reči — da je nikdar ni grevalo zato, da je stopila v zakon. Pridni sosedje posebno gg. Vran, Vomer in Zapečnik napravili so jima lepo gostijo, kot spomin na minulo življenje ali „zarijo večerno“. Ker je ravno zdaj popravljanje farne cerkve, zato se je ob polu dveh popoldne uvrstil sprevod z godbo na čelu k podružni cerkvi sv. Lenarta, kjer so po večernicah imeli čg. župnik govor zlatoporočencema. Nato peljejo v sprevodu starčeka v gostilno g. Fuhsferja, kjer so se dobro imeli, pa pošteno, kakor je dobrih ljudi navada. Venec vsega pa so storili svatje s tem, da so nabrali za „darilo“ zlatoporočencema precejšno svoto. Hvala jim! Vama pa, častite ženin in nevesta, želimo še dolga leta in pa da bi imela v dolosti in zadovoljnosti zakonskega življenja mnogo poslednikov.

Pogorski.

Izpod Sv. Jošta. (Pozor pri kupovanju sreček.) Med kmetskim ljudstvom tukajnjim in gotovo tudi drugod po deželi krožijo agenti ter v imenu nekega žida iz Budapešte prodajajo srečke ali „loze“, in sicer na obroke. V vrsto najcenejših sreček spadajo one, ki jih je pred devetimi leti izdala družba „Rudeči križ“ imenovana po 12 gld. 50 kr. in tote sedaj židovje prodajo ubogemu kmetu po 30 gld.! Ob času pogodbe kupec plača le 1 gld. in se zaveže, da bode za srečko plačeval še skoz 29 mesecev, vsaki mesec po 1 gld. Takšno na videz netežavno plačevanje marsikoga spravi na limance. Toda srečko samo bode kupec dobil še le tedaj, ko bo izplačal ves objubljeni znesek. Za vsako pošljivatev goldinarja moraš plačati poštnine 5 kr. in za nakaznico $\frac{1}{2}$ kr., tako za pošto pride 1 gld. $59\frac{1}{2}$ kr., če je namreč vse šlo gladko brez tožbe. Srečko „Rudečega križa“ pa danes, če želiš z dozdaj narastlimi obrestmi vred v vsakej menjalnici denarja za ceno okoli 17 gld. 50 kr. Iz tega pač razvidiš, da bi za znesek, ki si ga obljudil židovskemu agentu, skoro lahko dobil dve srečki. Nauk: Ako ti agent, čeravi o je osebno poštenjak, ponuja kakšno srečko, a ti zadeve ne poznaš, povprašaj, predno skleneš pogodbo, povprašaj za sovet duhovnika ali učitelja ali katega drugega zvedenca v občini. Zatorej: Pozor pri kupovanji sreček!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V nedeljo so neki že podpisale vlade: Avstrija, Nemčija pa Italija zvezno pismo, ki trpi na dobo šestih let, tedaj do 1898. Ta „tripelalijanca“ ali zveza treh veličih držav meri na to, da se ohrani mir po Evropi, ali pa ona to doseže, to je še vedno vprašanje. — V državnem zboru je mi-

nister za uk in bogičastje odgovoril na več vprašanj ter je med drugim rekel, da on tirja, naj se ohrani molitev pred in po nauku v vseh solah. To je že prav, toda doslej je na srednjih solah ni, ali se opravlja le v redko kateri, po volji učitelja. — Kakor se zatrjuje, skliče se štajarski deželni zbor sredi septembra in trpi potem do konca oktobra. — V Celoveci je imel v nedeljo zloglasni šulverein veliko zborovanje. Razumeje se, da so na tem zborovanji veliko upili: Nemštvu več prostora! — Slov. občine na Koroškem oglašajo se sedaj druga za drugo, naj se v njih šoli uči slovenski. Da jih vlada le usliši! — Iz Ljubljane se je peljalo v Prago blizo 60 Sokolov in se ve, da so jih v Pragi vzprejeli prav slovesno. — Družba sv. Cirila in Metoda ima letos v Kamniku svojo veliko skupščino. Nova železnica priporoča to mesto, pa tudi od nas s Štajarskega ne bode predaleč tje. — Na Goriškem biva sedaj narodna tihota; mesto vit. Tonklja so sicer novi možje v društvu „Sloga“, toda zavoljo novih mož ni še videti novega delovanja. — Poslanec Nabrgoj ima težko delo z laboni v Trstu, vendar pa se ga bojijo, ker jim nikjer ne prizanese. Njegova beseda velja pravični stvari okoličanov in zato ima vso okolico za seboj. — V Barkovljah pri Trstu snuje se društvo, ki hoče postaviti ondi „Narodui dom“ t. j. hišo, v kateri bode slov. čitalnica in pevsko društvo. — V Pulji je bil svitli cesar, ko je šel iz Reke, slovensko vsprejet, pa tudi po drugih dalmatinskih mestih je bilo enako navdušenje, ko je prišel svitli cesar tje. — Na Reki je nahujskana drhal prisilila slov. čitalnico, da je vzela trobojnico s strehe v tem času, ko je bival svitli cesar ondi. — Ogerska vlada se je vdala ter je nastavila nemškim prebivalcem v Sedmograjskem take može na čelo politične uprave, da so z njimi zadovoljni. Nemcem je torej vlada vsaj nekaj popustila, da bi pa Hrvatom, Slovakom tudi enako ravnala, o tem še ni sluga, ni duha.

Vunanje države. Dolgo že ni nič več slišati, ali in kako blzo da so dogovori sv. očeta Leona XIII. in pa ruske vlade gledé na katoliške škofije v Rusiji, ki še nimajo svojih škofov, pri konci. Dozdeva se človeku, da so se v resnici pretrgali in to za dalje časa. — Zavoljo tripelalijance so si poslanci v italijanskem državnem zboru segli že v lase, kajti veliko je tacih, ki je ne marajo. Prišlo je vsled tega že do pretegov v hiši drž. zpora. No, če ima katera država koristi od te zveze, Italija ima jo poleg Nemčije gotovo. — Po vseh mestih francoske republike so sedaj „strike“ delalcev; prav neumno, kajti v tem času sploh ni veliko dela in delalci pridejo še s svojim „strike“ ob to malo dela in torej ob malo zaslužka, kar bi ga še sicer imeli, tako

bolj iz navade, da se obdrži dobro ime tovarne. — Na Angleško prideta sedaj nemški cesar in cesarica. Lehko se zna, da bode vzprejem veličasten, saj je angleška kraljica „stara mati“ cesarju Viljemu II. Vrhu tega pa se govorí že o posebni zvezi Nemčije in Anglije, se ve, da zoper Francoze in zato dela tudi angleška vlada na to, da bode vzprejem tem sijajniji. — Na Ruskem se čuti, da nimajo zaveznikov in vsled tega je tam jim biti previdnim še bolj, kakor v kateri drugi državi. Lehko pa priznamo sedanji ruski vladi, da se zavedata tega in zanaša se torej le na lastne moči, na lastno vojaštvo, to pa tudi množi v veliki meri. — Mladi srbski kralj, Aleksander, ne gre k očetu v Pariz, ker je ljudstvo zoper to ter ne vidi rado kralja pri očetu, razkralji Milanu. — Na Turskem so roparji še sedaj tem drzniši, ker se jim je posrečilo pri prvem velikem ropu. V tem so roparji zajeli veliko denarja, turska vlada pa jim vse eno še ni prišla na sled. — V Aziji, v deželi Yemen, je vzbruhnila ustaja zoper tursko oblast, toda Turki tajijo, da bi imela ona posebni pomen. — V Afriki se kuga ni popustila, ampak sega še dalje in to je v sedanji vročini v resnici nevarno. — Trgovina s sužnji pa pojema, vsaj v Afriki, ako govorí angleška vlada resnico. — Iz Amerike čuje se o večih ustajah, posebno v Braziliji. Temu pa se nihče ne čudi, kajti sedanja republika nastala je tudi iz ustaje. Iz greha pride greh, iz ustaje pa ustaja.

Za poduk in kratek čas.

Osteklenej gori in zaktetem gradu.

(Pripovedka, zapis. Matilda Kurnik.)

Imel je oče tri sine. Oče je oslepel, joče se ubožec in tarna. Slisi pa o steklenej gori in zakletem gradu, v katerem je zavdana kraljica; a kateri njo reši, dobi njo za ženo in vse njeno veliko bogastvo.

V gradu se tudi nahaja živa voda, rabiljiva za vse bolezni. Zaklestvo kraljice pa pravljica tako le opisuje: „Kraljica se omoži z mladim in poštenim kraljevičem, s katerim je upala, da bode v miru in lepi zastopnosti do smrti živela. Bil je pa tekme, ki drugače ni mislil, kakor da ga bo vzela za soproga. Mislimo si ne malo jezo onega gospodiča, ki pa ni bil onemu jednak ne v pridnosti ne poštosti. Ni čuda, da ne mara zanj. V tej jezi je toraj premišljeval, kakó se osvetiti; na njegovo veselje mož one kraljice umrje, a tudi dalje naprej se prepriča, da ona ne mara za-nj. Sedaj je pa jeza tudi njegove matere, stare — čarownice prikipela do vrhunca. Zaklela je torej kraljico in v tem nastane steklena gora in v gradu vse zakleto. Kdor bi si pa upal rešiti, mora s

seboj imeti tri leskovice natančno pol leta stare, s temi naj kraljicino vdari in čez nekaj časa se gotovo predrami iz zaklestva ona, kakor tudi vse, kar je v gradu in steklena gora se spremeni zopet v poprešnji stan.“

Oče pošlje staršega sina iskat steklene goré. Dá mu na pot zalega konja, vina, živeža in mnogo denarja. Bil je že daleč. Vino mu gre posebno v slast; tudi beli kruh in meso mu diši. Sreča pa berača, ki ga prosi za skorjico kruha, a požrešnež mu ne dá niti drobtinice. Vendar še ga berač vpraša, kam namerava: „Po živo vodo za mojega slepega očeta, gori nekam na stekleno goro!“ je bil odgovor visokoletčega gizdalina, zapravljinca. Naravnost rečeno, pravi berač, nikdar ne bodeš plezal po steklenej gori. Z Bogom! No, to ga takó razjari, da še tem bolj jame zapravljati denar, ki mu ga je oče le za potrebo dal; a na slepe oči očeta ni mislil. Tako brez uspeha primanca domú. Oče se ga razveseli iz kraja, a tudi razžalosti, kadar izvé, da sin, katerega je prisrčno ljubil, ni ničesar opravil, ampak še brez potrebe je denar potrosil. Povedal mu jih je nekaj prav gorkih.

Sedaj prosi srednji sin očeta, naj ga pusti v svet. Se ve, da s težavo dobi dovoljenje, ker že prvi ga je mnogo oškodil; vendar sila kola lomi; za svitlobo oči bi vsaki dal zadnji vinar.

(Dalje prih.)

Smešnica 27. „Dober dan, oslova mati!“ kričijo učenci nad kmetico, ki je osla peljala. „Bog ga daj, oslovi brati“, odzdravi žena in gre naprej.

Razne stvari.

(Podpora.) Svitli cesar je daroval požarni brambi v Sevnici ob Savi 50 gld. iz lastnega premoženja.

(Novo poslopje) stavi se za c. kr. gimnazijo v Mariboru. Včeraj, dne 1. julija je izdignil baron Hein, c. kr. okr. glavar, kot zastopnik Nj. veličanstva prvo lopato prsti na torišči ter je s tem izročil stavljene A. Černičku, stavbinskemu mojstru v Mariboru.

(Šulverein.) Poročilo nemškega šulveraina za leto 1890 obžaluje, da je imelo društvo za 34.000 gld. manj prihodka, kakor leto poprej. Po naših mislih pa je še zmerom preveč denarja, kar ga izmeče društvo za svoje namene.

(Mladina.) Dne 22. junija so v Celji zjeli dva mlada popotnika iz Dunaja. Na mesto v šolo sta jo fantiča potegnila v svet in prišla sta do Celja ravno, ko jima je potekel denar, kar sta ga bila starišem izmaknila.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) za Gornjigrad priredi v nedeljo, dne 12. julija t. l. ob 4. uri popoldne v Gornjemgradu na

keglišču g. Mikuša svoj občni zbor. Na vsporednu je: Nagovor prvomestnika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Pobiranje letnih dobeskov in prostovoljnih daril. 4. Volitev novega odbora in prvomestnika. 5. Posamezni nasveti. K obilni udeležbi vabi uljudno Odbor.

(Slavnost) priredi podružnica Šmarjetna Slatina društva sv. Cirila in Metoda v dan 5. julija 1891 v prostorih krčme g. K. Jagodiča v Smarji pri Jelšah. Na vsporednu je: 1. Ob 3. uri popoldne: občni zbor podružnice a) pozdrav predsednika, b) običajna poročila, c) govor. 2. Ob 6. uri: Koncert prirejen po Šmarijskih glasbo goječih močeh s sodelovanjem mesanega zabora veleč. g. nadžupnika Fröhlicha od sv. Križa pri Slatini in Šmarijske godbe. 3. Prosta zabava. Vstopnina h koncertu za osebo 50 kr. Odbor.

(Deželna nižja gimnazija v Ptuj.) Napoved učencev za I. razred vrši se dvakrat in sicer: ali dne 15. julija od 10—12. ure, ali pa dne 16. septembra od 10—12. ure. Sprejemna skušnja začenja se vsakokrat ob dveh. V II., III. in IV. razred se bodo sprejemani in upisovali učenci 17. septembra od 2—4. ure.

Tschanel, ravnatelj.

(Kresovi.) Kakor se nam poroča, mislijo slov. fantje v soboto večer, dne 4. julija, na biljo sv. Cirila in Metoda napraviti na večih krajih kresove.

(Bralno društvo) pri sv. Andraži v Slov. gor. ima dne 5. julija t. l. na imendau sv. Cirila in Metoda javno slavnost v gostilni Števo Pichlerja z naslednjim sporedom: 1. „Naprej za stava Slave“ S. Jenko, (svira godba). 2. „Slovenec sem!“ Av. Ipatič (petje). 3. Slavnostni govor. 4. „Pozdrav Slovenskih goric“, F. Zadravec (svira godba). 5. „Domovina mili kraj!“ Aut. Nedved. 6. „Venec slovenskih pesni“, P. (svira godba). 7. „Kam?“ A. Hajdrih. 8. Gledališčna igra: „Svoji k svojim“, spisal dr. J. Vošnjak. 9. Glasba nadaljuje koncert, prosta zabava in sprejemanje novih udov. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Vstopnina v prid društva 10 kr. od osebe. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

(Društvo) „Südmark“ ima veliko veselico dne 5. julija v Gradcu. To jim sicer bodi, ali čudno se nam dozdeva, da jim sme vojaška godba c. kr. pešpolka št. 27 veselje povisevati.

(Prisrčno zahvalo) izreka krajni šol. svet St. Lenarški pri Veliki nedelji gospodu Francu Rakušu, nadučitelju pri sv. Bolfanku, za 180 knjižic „Dom in šola“, katere je ob blagoslovjenji naše nove šole, deci daroval.

T. Korpar, načelnik.

(Nesreča.) V noči 30. junija je prišel delalec Jurij Herič med vagone na Koroškem kolodvoru v Mariboru. Siromaku je zdrobilo prsa, da je bil pri priči mrtev.

(Mašniško posvečevanje) bode letos dne 21., 23. in 25. julija. Posvečeni bodo gg.: Alojzij Cilenšek iz Gotovelj, France Časel od sv. Frančiška v Stražah, Janez Kansky iz Opočna, Martin Lah s Pilstanja, Jak. Menhart iz Kamnice, Ant. Pintarič od sv. Tomaža pri Vel. nedelji, Matija Škorjanec iz Št. Pavla v Sav. dolini, Alojzij Šoba z Vidma, Fr. Višnjar iz Celja, Jarnej Vurkler iz Št. Pavla v Sav. dolini, Viktor Weixler iz Slov. Gradca in Fr. Zdolšek iz Ponikve — vsi iz četrtega leta; iz tretjega pa gg.: Pankracij Gregorc iz Št. Vida pri Ptiji, Jožef Kardinar iz sv. Križa pri Ljutomeru in Jožef Kržišnik iz Št. Lenarta na Kranjskem.

(Množitev.) Na Dunaji šteje se sedaj na 118.000 judov, pred 10 leti pa jih je bilo samo 72.000. V Budimpešti živi 102.377 judov in je v tem mestu že vsaki četrti človek jud, kajti vseh prebivalcev je v teh mestih-sestrah 486.671.

(Črešnje.) V petek, dne 19. junija je nabirala Mica Pezdiček, dekla pri J. Lorberji, posestniku v Št. Petru pri Mariboru, črešnje pa je pri 3 metre visoko padla z drevesa ter si je v tem roko strla.

(Ubežal) je dne 22. junija z dela pri Grebinji na Koroškem Fr. Kirchebner, kaznjenc iz kaznilnice v Mariboru. Dan pozneje pa jo je upihal z dela pri vinogradu vinorejske šole v Mariboru Jakob Reinprecht, kaznjenc iz Messendorfa pri Gradci.

(Tatvina.) Neka Mica Dunk, 17 let stará dekla v Stražah, je pobrala svoji gospodinji praznična oblačila ter je potegnila z njimi, kakor se misli, v Mariborsko mesto. Tu je doslej pa še niso videli.

(Srečo) ima znani hujšač mladine, Jurij Schönerer, kajti pri c. kr. sodnijah v Mariboru in Celji so ga oprostili ter se on torej dobro ve ravnat, da ne zagreši česar zoper društveno postavo.

(Zaprlj) so dne 4. junija v Mariboru necega Jož. Cajzeka iz Rogaške okolice. Mož je že večkrat kašo jedel pri zaprtih durih. Tokrat je ukraadel medeno pipo pri necem krčmarji v Magdalenskem predmestju.

(„Drobtinice“) za leto 1890 so med ostalim vsega priporočila vrednim berilom priobčile tudi življenejpis in podobo z naslovom: „Dr. Jakob Maksimilijan Stepišnik, knezoškof lavantinski“. Sestavek je lepo po domače napisal vlč. g. J. Voh, župnik pri sv. Martinu bl. Celja. Spretno pero imenovanega pisatelja je našim bralcem itak dovolj znano. In danes še knjigo posebič priporočamo zavoljo tega, ker je za blagor vernega ljudstva našega vneta „Katoliška družba“ v Ljubljani na 60 kr. znižala ceno za „Drobtinice“.

(Kopališče.) Na Slatini je bilo do dne 25. junija 574 tujcev in je to tako malo za dobo dveh mesecev, vendar pa se razumeje, ker junij letos sploh ni bil ugoden za kopališče.

Loterijne številke:

Trst 27. junija 1891	50, 68, 86, 70, 85
Linc "	40, 43, 13, 52, 66

Lep vinograd na prodaj

pri veliki cesti blizu Poličan, novo poslopje, hiša in klet, vse zidano. Več se poizve v go-stilni na Pečici.

1-3

Velika žganjarija R. Wieser-ja v Hočah (Kötsch)

prideluje in razpošilja najboljšo in naj-cenejšo žganico.

11

Karl Pirch-ova ključarska delavnica

Maribor, grajske ulice (Burggasse) št. 28

priporoča

proti vlomu in ognju
varne blagajnice,

kakor tudi svoje

škrinjice (kasete)

in proti vlomu zavarovane

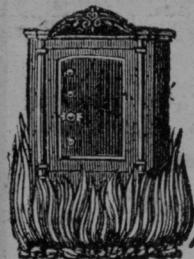
ključnice

na najboljši način izdelane,
isto tako dverne zapore, brezhrupne,
posebno za vhodna vrata.

Vspremišljeno vsakovrstna ključarska dela,
strelovode, hišne telegrafe itd. itd.

13 20

Nizka cena. Vestno delo.

Lepo posestvo

na Polenšaku, 5 oralov, zidani hram za 1300 fl.
Eno posestvo blizu 3 orale, leseni hram za
700 gld. odda Franc Sorko, trgovec pri sv.
Tomažu nad Vel. nedeljo.

4-4

Znamenit zaslužek,

12-15

ki vedno narašča in dolga leta traja, dobrodo izurjene in zanesljive osebe (njihovo dosedanje življenje mora biti neomadeževano), katere pridejo z ljudmi pogostoma v dotiko. Dosluženi žendarji in podčastniki imajo prednost. Pisma pod naslovom: G. S. 1891 Graz poste restante.

Licitacija vinograda.

Dne 6. julija 1891, dopoludne od 11. do 12. ure, vršila se bode in sicer na lici zemljišča sodnijska dražba vinogradskega posestva vložna štv. 17 katastr. občine Gabernik (pri Zgornji Polskavi), katero spada h konkurzni masi Franc Hoinig-ove zapuščine.

To posestvo, obstoječe iz 58 □ kl. stavišča s poslopjem za stanovanje, 2 orala 1554 □ kl. vinograda južno-vzhodne lege, 1 oral 171 □ kl. kostanjevrega gozda, ostalo iz travnikov s sadjem, je cenjeno na 2069 gld. 10 kr.

K tej licitaciji uljudno vabi

Dr. Ferd. Dominkuš,
oskrbnik konkurzne mase.

Oznanilo.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru
je založila in ima na prodaj naslednje molitvene knjige:

„Duhovni vrtec“

v četrtem natisu.

Za birmance lep spomin.

Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsegata na 520 stranah še poduk za sveto bimo in 169 svetih pesmi; velja nevezan 32 kr.; v usnje vezan z zlatim obrezkom 85 kr.; v usnje vezan z zlatim obrezkom s kopčo 95 kr.

Ključek nebeški,

spisal Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru.

Velja nevezan 14 kr.; vezan 30 kr.; v polusnje vezan z zlatim obrezkom 50 kr.; v usnje vezan z zlatim obrezkom 60 kr.

Sveto Opravilo,

spisal Anton Slomšek, nekdajni višji ogleda šol.
Peti pomnoženi natis.

Velja nevezan 18 kr.; vezan 35 kr.; v polusnje vezan z zlatim obrezkom 60 kr.; v usnje vezan z zlatim obrezkom 70 kr.

Oba molitvenika sta tiskana na lepem pa-pirju z novimi črkami.

Žalostna mati Božja,

spisal Fr. S. Bezjak, župnik pri sv. Marku, 6. natis.
Veljajo nevezane 36 kr.; vezane v polusnje 80 kr.; vezane, z zlatim obrezkom 90 kr.

V isti zalogi so nadalje naslednje knjige izšle:

Ordo providendi infirmos, juxta Rit. Rom.
Salisburgense, editio nova, vezan 60 kr.

Svete pesmi za šolarje, vezane 10 kr.

Poduk za sveto bimo 10 kr.

Angeljska služba božja, za ministrante 5 kr.

Bukve božje v naravi, 40 kr.

Zbirka narodnih pesmi, I. in II. snopič à 10 kr.

Posestvo na prodaji!

Lepo posestvo prodava iz proste roke skupaj ali na kose, obstoji pa iz njiv, travnikov, logov, vinogradov (6 oralov), dobrih poslopij gospodarskih in prebivalnih. Posestvo leži tik velike ceste in ima lep sadunosnik. Izplačuje se lehko v večih letih.

Občina Morje pri Framu.

1-3

Janez in Mica Frangež,
lastnika.

Vinograd na prodaji!

Blizu sv. Trojice v Halozah je posestvo na prodaj. Tisto obseže 20 oralov zemlje, med tem 6 oralov vinograda, 2 oralna njive, 5 oralov travnikov, 6 oralov gošče in drugo pašnikov in lepo poslopje prav prijazno za umirovljenega gospoda.

Cena tega posestva je 5000 gold., plačevanje te kupnine po pogodbi.

Natančneje zna oskrbnik tega posestva organist Skaza pri sv. Trojici povedati. Lastnik tega posestva je eskomptna banka v Mariboru, do katere se kupci naj obrnejo.

Vabilo k občnemu zboru.

Skupna zadruga okolice Maribora d. in 1. br. Drave obhaja

dne 5. julija 1891

ob. 9. uri dopoldne v gostilni gosp. Al. Weiss, grajski trg štv. 6 v salonu, v Mariboru občno zborovanje. Na dnevnem redu je: 1. Predlaganje pravil zadružne bolniške kase. 2. Prosti predlogi in 3. oproščenje in vzprejemanje učencev.

Fr. Pak, načelnik.

Bakreni vitrijol in azurin

najčistejše kakovosti po najnižji ceni pri Ed. Rauscher, grajske ulice štv. 10 v Mariboru.

Dva zelo pohlevna konja,

10- in 12-letna, dobra direc, se prodala po ceni s konjsko opravo in vozom ali brez nju. Gg. duhovniki imajo prednost. Več pové Eduard Rauscher, grajske ulice štv. 10 v Mariboru.

Seeger-jeva barva za lase,

pravo orehovo olje, s katerim se sivi in rudeči lasi temno barvajo, pravo olje iz toričine korenine, s katerim se pospešuje rast lasov in prava esenca iz toričine korenine, sredstvo zoper izpadanje lasov, dobi se le pri Eduardu Rauscher, grajske ulice 10 v Mariboru.

35

The advertisement features several triangular labels pointing towards a central text area. The labels include:
 - Top left: 'Rogaška' with 'Izborno proti boleznim želodca'
 - Top right: 'Slatina' with 'Najboljša svežilna pičača'
 - Middle left: 'Štajerska deželna'
 - Middle right: 'Tempeljska'
 - Bottom center: 'Styrijska slatina'
 - Below the labels: 'v posebno močnih steklenicah.'
 - Far right: '2-5'

Napolnitev v novem natakalnem predelu, kamor se slatina naravnost izliva.

Dobiva se: Pri slatinarstvu v Rogatu in na Slatini in pri glavnih založnikih, kakor tudi v vseh prodajalnicah mineralnih vod, v specerijskih prodajalnicah in droguerijah, ki so na dobrem glasu.

Dr. Rosa-jev zdravilni balzam

je več, kakor 30 let znano, prebavljanje, tek in odhod vetrov pospešuje brez bolečin delujoče

domače zdravilo

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Vsi deli zavitka imajo natisnjeno zakonito zavarovano varstveno znamko.

Zaloge blizu v vseh lekarnah Avstrijsko-Ogerskega.

Tukaj se tudi dobi

Praško domače mazilo

pospešuje očiščenje in zacelenje ran na izvrsten način ter potolaži bolečine.

V škatljah à 35 kr.
in 25 kr.
po pošti 6 kr. več.

Vsi deli zavitka imajo pritisnjeno zakonito zavarovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. Fragner v Pragi

št. 203-204, Kleinseite, lekarna pri „črnemu orlu“.

Zdravila razpošiljajo se vsaki dan.